

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: **21 Nisan 2021**

Sayı: **31358**

44709

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Bekir PAKDEMİRLİ tarafından yanıtlanması hususunda gereğini saygılarımla arz ederim. (19.04.2021)

Av. Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

M. Bakan

Gördes Barajı 2011 yılında hizmete girmiş, ancak su tutmaması sebebiyle bir kaçak olduğu anlaşılmış ve 2015 yılında boşaltılarak kaçak olan bölgenin belirli bir kısmına geomembran kaplaması yapılmıştır. Ancak buna rağmen barajdaki su doluluk oranı bir türlü yükselmemektedir.

Son yılların en bol yağışlı dönemlerinde dahi Gördes Barajı'nda su seviyesinin doluluk oranı, 16 Nisan 2021 tarihi itibarıyla yüzde 8,87'de kalmıştır. Oysa aynı dönemde Tahtalı Barajı ve Alaçatı Kutlu Aktaş Barajı ise yüzde 75-80 seviyelerini görmüşlerdir.

Gördes Barajı'yla ilgili 1980'li yıllardan 2000'li yılların başlarına kadar çalışmalar yürüten, 5 yıl alanda kalarak araştırma yapan, projeleri planlayan ve bir dönem Jeoloji Mühendisleri Odası İzmir Şube Başkanlığı görevinde de bulunan Jeoloji Yüksek Mühendisi Dr. Hasan Baykal Gördes Barajı'yla ilgili çarpıcı açıklamalarda bulunmuştur.

Aynı zamanda Devlet Su İşleri (DSİ) 2'nci Bölge Eski Müdür Yardımcısı ve Gördes Barajı'nın planlama aşamasındaki raporların altında imzası olan Dr. Hasan Baykal, barajın sağ yamacında ciddi su kaybına neden olabilecek karstik boşluklar olduğunu raporlarda belirttiklerini ancak yetkililerin maliyet ve zaman tasarrufuna giderek gerekli önlemleri almadığını açıklamış, "İnşaat aşamasında proje değişikliğine gidilerek hem bu baraj katledildi hem de mühendislik katledildi. Saniyede 2 bin litre su kaçağı var" demiştir. Dr. Hasan Baykal'ın açıklamaları şu şekildedir:

"Barajın sol yamacında bir problem yoktur, çünkü mikaşist dediğimiz kayalar var ama sağ yamaç mermerlere oturmaktadır. Ve oturmak zorundaydı. Çünkü barajı daha geriye çekmek mümkün değil. Oradan itibaren vadi açılıyordu, öyle bir geniş yerde gövde yapılamaz zaten. Barajın yapıldığı nokta yapılabilecek en son topografya noktasıdır. Daha ne ileri gidebilir ne de geriye gidebilir. Fakat bizler çalışmalarımız sırasında sağ yamaçta yaptığımız sondajlarda karstik boşluklara rastladık. Sondajlarda ekipmanın 2 metre birden düştüğü karstik boşluklar vardı ve bunlarda sonsuz su kaçakları vardı. Onun için biz planlamacılar o gün, bu mermerlerin görüldüğü göl alanında gövdeye kadar olan yerler üzeri için kot verdik. Hangi kottan itibaren suyun altında kalacaksa bu mermerlerin hepsi betonla kaplanacaktı. Ve bu bütün göl alanı boyunca değil. Bu alan makul bir yerdi sağ yamaçta. Çünkü daha sonra gevşek zeminli bizim neojen dediğimiz malzemeler tortular geliyordu göl alanının içerisine onlarda kaçak problemi yoktur. Bütün riskler belirtildi ve birbirlerini açıyla kesen ve birbirlerini tamamlayacak şekilde barajın gövdesinin altında enjeksiyon perdesinin yapılması şart koşuldu. Sağ yamaçta da mermerlerin suyla temas eden yeri kaplandıktan sonra barajda hiçbir problem kalmıyor. Göl alanında en ufak bir problem yok ama ne yapıldı? Son aşamada ihale yapıp, iş başlayıp, belirli bir süre geçtikten sonra kazılar, her şey yapıldıktan sonra 'ne gerek var kaplamaya dediler' genel müdürlükte birileri... 'Maliyet getiriyor, inşaat süresini uzatıyor' diyerek sağ yamaçtaki mermerlerin üzerindeki beton kaplamayı kaldırdılar ve de enjeksiyonları yapmadılar. Bizim önerdiğimiz proje

44709

çerçevesinde planlama aşamasındaki önerilenler yapılmadı. Hiçbir şey sürpriz değil. İnşaat aşamasındayken projenin değiştirilmesi, kaplamaların kaldırılması 'maliyet, süre uzun olacak' diye ve enjeksiyonlarının da yapılmaması; bu sonucu kaçınılmaz kıldı. Projedeki ön görülen sağ yamaçtaki mermerlerin -bir bölüm zaten bütün göl alanı boyunca falan da değil- kaplanması 'maliyet ve süre' denilerek yapılmadı. Eğer bu baraj devreye girseydi saniyede 5 bin metreküp su verecekti. Bunun yarısı 2 bin 400- 2 bin 500'ü İzmir'e içme suyu olarak verilecekti yarısı da Akhisar Ovası'nın sulanmasında kullanılacaktı."

Barajın sağ yamacında bulunan karstik boşluklardan baraj kapaklarının kaldırılmasıyla birlikte ciddi su kaybının başladığını söyleyen Dr. Hasan Baykal, "Hemen suyu paldır küldür doldurdular, kapakları kaldılar ve sağ yamaçtan saniyede 2 bin litrelik bir su kaçağı başladı. Bu bana mesai arkadaşlarımdan verilen gayri resmi bilgiler. Zaten bu kadar yüksek hidrostatik basınçta bir kaçağı önleyemezsiniz, mümkün değil. Çok yüksek bir basınçla kaçak olur ve hiçbir şey ile önüne geçemezsiniz" ifadelerini kullanmıştır. Bu bağlamda;

- 1 – Gördes Barajı'nın saniyede 2 bin litre su kaçırdığı bilgisi doğru mudur?
- 2 – Barajın su kaçırmadığı, kaçırıyorsa ne kadar su kaçırdığı yönünde bir inceleme/araştırma yapılmış mıdır? Yapıldıysa elde edilen sonuç nedir? Yapılmadıysa sebebi nedir?
- 3 – Son yılların en bol yağışlı dönemlerinde dahi su seviyesinin doluluk oranı yüzde 8,87'de kalan Gördes Barajı'nın su tutmamasının sebebini nasıl açıklıyorsunuz?
- 4 – Barajın inşaat aşamasında projenin değiştirilmesi, 'maliyet getiriyor, inşaat süresini uzatıyor' diyerek sağ yamaçtaki mermerlerin üzerindeki beton kaplamayı kaldırdılar ve de enjeksiyonların yapılmaması barajın su tutmamasına dolayısıyla kamu zararına sebep oldu. İnşaat aşamasında projenin değiştirilme kararını kim, hangi somut ve bilimsel sebepleri göstererek vermiştir?
- 5 – İnşaat aşamasında projenin değiştirilmesi barajın su tutmamasına dolayısıyla kamu zararına sebep olmuştur. Bunun sorumluları kimdir? Bu kararı verenler ve sorumlular hakkında soruşturma başlatılacak mıdır? Bu kişilerle ilgili hangi idari işlemler uygulanacaktır?
- 6 – Gördes Barajı 2015 yılında boşaltılarak kaçak olan bölgenin belirli bir kısmına geomembran kaplaması yapılmıştı. Bu işlem tam olarak barajın hangi bölgelerine uygulanmıştır? O dönem, yani 2015'te onarım başlamadan önce, tespit edilen su kaçak miktarı neydi?
- 7 – 2015'teki kaçak onarım işleminden sonra periyodik olarak kaçak olup olmadığı kontrol edilmiş midir? Edildiyse, bu kontrollerin tarihleri ve detayları nedir? Edilmediyse, sebebi nedir?
- 8 – Gördes Barajı'na 2015 yılında yapılan kaçak onarım işlemine ayrılan bütçe neydi? Harcanan bütçe neydi?
- 9 – Gördes Barajı'nın su tutmaması, dibinin delik olması ve saniyede 2 bin litre kaçak olması ile barajın yapım aşamasındaki proje değişikliğiyle ilgili açıklamalar başta olmak üzere, barajın en bol yağışlı dönemlerinde dahi su seviyesi doluluk oranının yüzde 8,87'de kalmış olması da göz önünde bulundurularak; Gördes Barajı ile ilgili tüm bu iddiaların araştırılması, Gördes Barajı'nın su tutmamasının nedenlerinin tespit edilmesi ve barajdaki kaçağın durdurulması için yapılacak bilimsel inceleme, alınacak tedbir ve -eğer mümkünse- onarım için uygulanacak yöntemlerin belirlenmesi için ne zaman ve nasıl bir süreç işleteceksiniz?